

TOKAT İL YATIRIM TANITIM STRATEJİSİ

TOKAT YATIRIM DESTEK OFİSİ

KASIM 2016

GİRİŞ

TR83 Bölgesi içerisinde yer alan Tokat, kalkınma yolunda sahip olduğu sorunlar ve potansiyellerle hem bölgeyle ortak, hem de kendine özgü bir karakter taşımaktadır. İl yatırım tanıtım stratejisi de bu doğrultuda hazırlanmıştır. Strateji belgesi hazırlanırken 10. Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Yeşilirmak Havzası Bölgesel Gelişme Ana Planı'na uyum gözetilmiştir.

Herhangi bir bölge yatırım tanıtım stratejisi, o bölgeye ait bir kalkınma vizyonu ve gelişim stratejisine dayanmak zorundadır. Tokat'ın vizyonu; taşıdığı potansiyel, sunduğu imkanlar, ürettiği mal ve hizmetler etrafında markalaşmaktır. Bu amaca ulaşma yolunda ana yöntem, sektörler ve ürünler arasında entegrasyon sağlamaktır. Alt stratejik hedefler ve eylemler bu vizyon ve yöntem odağında geliştirilmeye çalışılmıştır.

Strateji belgesi üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde il ekonomisinin mevcut durum açıklanmaktadır. İkinci bölümde il yatırım ortamına ilişkin sorunlar, üçüncü bölümde hedefler ve son bölümde ise 2017 eylem planına yer verilmiştir. İ

İlimizde yatırım tanıtım ve destek alanına dahil olan tüm aktörlerin görüş ve önerilerini alarak bir çalışma hazırlanmıştır. Hazırlanan çalışma esnek bir yapıda değişen koşullara göre güncellenebilir yapıya sahip bir çalışmadır.

Strateji belgesi hazırlık sürecinin başında çalışmaya katkı sağlayan ve Mayıs ayında elim bir trafik kazası sonucu hayatını kaybeden çalışma arkadaşım Önder Karagözlü'yü rahmetle anıyorum.

Mehlika Dicle

Tokat Yatırım Destek Ofisi İl Koordinatörü

1.1.MEV CUT DURUM

NÜFUS

2015 ADNKS sonuçlarına göre Tokat, 593.990 il nüfusuyla 81 il arasında en fazla nüfusa sahip 35. il konumunda olup bu değerle ülke nüfusunun binde 7,5'ini barındırmaktadır. Nüfus yoğunluğu km² başına 60 kişi iken, nüfus artış hızı binde -6.59 Türkiye ortalamasının (binde 13,4) oldukça altındadır.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
MERKEZ	181.262	176.564	182.572	188.173	182.371	182.225	184.345	185.626	188.736
ERBAA	95.658	96.059	97.561	95.815	97.365	95.582	93.834	91.873	92.654
TURHAL	87.553	87.826	87.233	86.327	85.391	85.923	83.036	81.813	80.171
NIKSAR	64.941	64.076	64.930	64.095	62.791	63.724	63.140	64.254	62.735
ZİLE	68.937	67.224	65.245	63.201	61.619	61.765	59.744	58.147	56.727
REŞADİYE	40.319	42.952	45.436	39.880	39.457	42.365	37.454	38.870	35.790
ALMUS	29.009	29.136	28.246	28.014	27.989	29.802	27.065	26.589	26.004
PAZAR	15.361	15.261	15.158	15.048	14.948	15.426	14.712	14.117	13.804
YEŞİLYURT	11.921	11.817	11.610	11.556	11.359	11.785	11.458	10.291	9.565
ARTOVA	11.073	10.770	10.220	10.022	9.805	9.450	9.384	9.106	8.752
SULUSARAY	9.595	9.863	9.297	9.071	8.914	8.838	8.455	7.835	8.442
BAŞÇİFTLİK	5.093	5.610	6.931	6.600	6.290	7.105	6.081	9.399	10.610
TOPLAM	620.722	617.158	624.439	617.802	608.299	613.990	598.708	597.920	593.990

Kaynak: TÜİK, 2016.

Nüfusunun % 64'ü kentsel alanlarda, % 36'sı kırsal alanlarda yaşayan Tokat İlinde son bir yılda kentsel alan nüfusu yaklaşık % 2 oranında artarken; kırsal alan nüfusu ise yaklaşık % 6 oranında azalmıştır.

2016 yılı TÜİK verilerine göre nüfusun yaklaşık % 80'i Merkez, Erbaa, Turhal, Niksar ve Zile ilçelerinde yaşamaktadır. Nüfusu en fazla olan ilçeler; sırasıyla Merkez (% 32), Erbaa (% 16), Turhal (% 13), Niksar (% 10) , Zile (% 9) ilçeleridir. İlin 5 ilçesinin (Pazar, Yeşilyurt, Artova, Sulusaray ve Başçiftlik) nüfusu 20.000'in altındadır. Nüfusu en az olan ilçe ise Sulusaray'dır (% 1,5).

İlin net göç hızı inişli çıkışlı bir seyir izlemekle beraber genel olarak negatif değerdedir. 2014-2015 döneminde bu oran binde -10,4 olarak gerçekleşmiştir.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Net Göç Hızı (Binde)	-10,2	-2,50	-24,9	-11,1	4,8	-33,0	-4,7	-10,4

Kaynak: TÜİK,2016

Nüfus yapısının yaş gruplarına göre dağılımını ise aşağıdaki tablo göstermektedir. Toplamın yarısından fazlasını 40 yaş altı nüfusun oluşturduğu ilde, çalışma çağındaki nüfus oranı da yüksek seviyededir.

Tokat İli Çalışma Çağındaki Nüfus

	2011	2012	2013	2014	2015
Çalışma Çağındaki Nüfus	406.381	397.895	397.333	394.340	

Kaynak: TÜİK, 2016

TÜİK'in 2013-2023 dönemine ilişkin yaptığı nüfus projeksiyonu çalışmasına göre Tokat ilinin 2023 yılında nüfusunun 561.419 olacağı öngörülmüştür. İlin 2014 yılı nüfusu, (597.920) TÜİK nüfus tahminlerinin altında

gerçekleşmiştir. Nüfus değişimindeki bu eğilimin devam etmesi, Tokat nüfus büyüklüğünü TÜİK projeksiyonundan farklı bir yere getirecektir.

	2014	2017	2020	2023
Nüfus Projeksiyonu	607.771	595.518	585.501	561.419

Kaynak: TÜİK,2013

EĞİTİM

Yükseköğretim

1992 yılında kurulan Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde 10 fakülte, 4 enstitü, 8 yüksekokul ve 15 meslek yüksek okulu bulunmaktadır. 2015-2016 öğretim yılında toplam öğrenci sayısı 30.851'e ulaşan üniversitenin bünyesinde yaklaşık 1015 idari, 1130 akademik personel görev yapmaktadır. Üniversitede eğitim, fen-edebiyat, güzel sanatlar, iktisadi idari bilimler, mühendislik ve doğa bilimleri, tıp, diş hekimliği, hukuk, ziraat ve ilahiyat fakülteleri bulunmaktadır. GOP Üniversitesi'nde önlisans ve lisans düzeyinde okuyan toplam öğrenci sayısı 2000 yılında 6379 iken; 2014 yılında bu sayı 2,9 kat artarak 23.999'a ulaşmıştır.

GOP Üniversitesi Öğretim Elemanı ve Öğrenci Sayıları

YIL	Toplam öğretim elemanı	Önlisans ve lisans düzeyinde okuyan öğrenci sayıları
2010	809	17356
2011	937	19749
2012	999	21706
2013	1141	23135
2014	1209	23999

Kaynak: TÜİK, 2015

GOP Üniversitesi'ndeki kayıtlı tüm öğrencilerin % 71,3'ü (22.006) il merkezinde, %28,7'si (8.845) Erbaa, Turhal, Niksar, Almus, Reşadiye, Artova ve Pazar Meslek Yüksekokullarında öğrenim görmektedir. Üniversite öğrencileri kent ekonomisinde ticaret sektörüne önemli bir canlılık getirmektedir.

.ULAŞIM

Geçmişte ana kervan yolları üzerinde bulunan Tokat, yüzyıllar boyunca stratejik bir konumda yer almasına rağmen günümüzde konum itibariyle geçmişe nazaran dezavantajlı duruma düşmüştür.

KARAYOLU

Önemli Kentlere Karayolu Bağlantısı

Türkiye'nin her köşesinden karayolu ile ulaşılabilen Tokat, Ankara'ya 399 km, Samsun'a 232 km, Ordu'ya 233 km, Sivas'a 108 km, Yozgat'a 206 km, Amasya'ya 114 km ve İstanbul'a 785 km uzaklıkta bulunmaktadır.

Doğu ve batı arasındaki ana ulaşım bağlantısını sağlayan uluslar arası yol güzergâhı Tokat ilinin kuzeyinde Erbaa ve Reşadiye ilçelerinden geçmektedir. Bu yol ilin Avrupa, Kafkasya ve Ortadoğu uluslar arası yollarına bağlanmasını sağlamaktadır.

Kuzey Güney Aksları Yol Projeleri

Doğu Karadeniz ile Akdeniz'i birleştirecek 7 güzergâhtan biri olan olan "Ünye-Tokat-Adana" aksında üzerinde bulunan Ünye-Akkuş-Niksar bölünmüş karayolunun hayata geçirilmesi; Tokat ilinin erişilebilirlik imkânlarının artırılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Tokat İli Bölünmüş Yol Çalışmaları

2015 Yılı Yatırım Programında yer alan “Tokat-Niksar Bölünmüş Karayolu”, “Alaca - Çekerek - Zile -Turhal Bölünmüş Karayolu”, “Merzifon-Çorum Ayrımı ve Mecitözü – Amasya – Turhal Ayrımı Devlet Yolu”nun tamamlanması ile Tokat, çevre illerle olan tüm karayolu bağlantılarını bölünmüş yollar ile sağlamasının yanı sıra, ulaşım açısından daha avantajlı bir konuma sahip olacaktır.

2023 Otoyol Projeleri

Karayolu ulaşımında en önemli proje ise 2023 yılında Yap İşlet Devret Modeli ile hayata geçirilecek 2. Grup Otoyol projeleri arasında yer alan ve toplam uzunluğu 1255 km olması planlanan “Gerede Merzifon Gürbulak Otoyol Projesi”nin ilimizden geçecek olmasıdır.

DEMİRYOLU

Cumhuriyetin ilk yıllarında inşa edilen Sivas-Samsun Bölgesel Ekspres hattında çalışan Devlet Demiryolu Yolu bağlantılı trenler yolcu ve yurt içi-yurt dışı yük taşımacılığında kullanılmaktadır. Trenler; Yeşilyurt, Artova, Zile ve Turhal ilçelerinden yük ve yolcu alabilmektedir. Tokat demiryolu bağlantıları ile Ortadoğu, Karadeniz ve Akdeniz’e açlabilmektedir. Demiryolu yük taşımacılığında en çok taşınan yükler; çimento ve mermerdir.

Yenileme Çalışmaları

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Program Otoritesi olduğu Ulaştırma Operasyonel Programı ile ilimiz demiryolu ulaşımının standartlarının yükseltilmesine ilişkin bir proje çalışması yürütülmektedir. Mevcut hatların yenilenmesi çalışmaları kapsamında 2015 – 2018 döneminde Sivas -Samsun demiryolu hattı kapatılarak çalışmalar gerçekleştirilecektir. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Avrupa Birliği Yatırımları Genel Müdürlüğü’nün **Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyon (SAKA) Projesi Yapım İşi İhalesi 20.01.2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir.** Proje Kapsamında Mevcut hat, altyapısı ile beraber (60e1 Ve B70 Tipi)travers kullanılarak yeniden inşa edilecektir. Yapım süresi 30 ay sürecek hatta ayrıca (ERTMS ETCS seviye 1) sinyalizasyon sistemi kurulacaktır. Söz konusu demiryolu hattı 28.09.2015 tarihinde trafiğe kapatılmıştır.

Bu hat önümüzdeki yıllarda devreye alınacak olan ve Tokat kent merkezine 60 km uzaklıkta bulunan Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren hattı ile entegre edilecektir. Diğer yandan projelendirme çalışmaları devam eden Ankara-Kırıkkale-Çorum-Amasya-Samsun Yüksek Hızlı Tren Hattı’nda Turhal ilçesi bağlantısının da yer alması öngörülmektedir.

Ayrıca TCDD’ye Tokat ve Turhal Organize Sanayi Bölgelerine demiryolu bağlantı hattının yapılması ile ilgili 2013 yılında sunulmuş bir fizibilite raporu bulunmaktadır. Bu raporun dikkate alınarak bu hatların hayata geçirilmesi ile Organize Sanayi Bölgelerimizde yer alan işletmeler yük taşımacılığında bu hatları ulaşım maliyetlerinin düşürülmesi için tercih edecektir.

HAVAYOLU

Tokat kent merkezine 20 km uzaklıkta olan Tokat Havaalanı'ndan İstanbul Sabiha Gökçen Havaalanına kurulan hava köprüsü sayesinde bağlantılı iç ve dış hat uçuşları gerçekleştirilebilmektedir. Havayolu ulaşımında tercih edilebilecek, Tokat kent merkezine yakın diğer havaalanları ise 100 km uzaklıkta olan Sivas Havaalanı, 114 km uzaklıkta olan Amasya-Merzifon Havaalanı ve 240 km uzaklıkta olan Samsun-Çarşamba Havaalanı'dır.

Özel bir havayolu şirketi tarafından 100 yolcu kapasiteli uçakları ile hergün uçuş imkanı bulunmasına rağmen mevcut havaalanının teknik altyapı kış aylarında uçuşların sağlıklı gerçekleşmesini engellemektedir. Diğer yandan şirket tarafından sunulan uçuş saatleri de ilimize gününbirlik gelmek isteyen kişiler (yatırımcılar – iş adamları vs.) Mevcut pist uzunluğu ve yönü sebebiyle büyük jet uçaklarının iniş yapamamasından dolayı, ilde pist yönünün değiştirilerek yeni bir havaalanı yapılması için bir Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından bir çalışma başlatılmıştır. 2015 yılı içinde harcanmak üzere Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından yaklaşık 28 milyon TL ödenek tahsis edilmiştir.

İKTİSADİ YAPI

Merkez, Erbaa, Niksar, Turhal ve Zile ilçelerinde ekonomik faaliyetlerin yoğun olması ilin çok merkezli bir şekilde gelişmesinde etkili olmuştur. Kırsal karakteri güçlü olan ilde Merkez ilçe sahip olduğu eğitim, sağlık ve ticaret fonksiyonları ile hem yakın çevresindeki kırsal alan için hem de ilçeleri için önemli bir çekim noktasıdır. Ekonomisinin yapı taşlarını tarım –hayvancılık ve sanayi sektörleri oluşturmaktadır.

TARIM ve HAYVANCILIK

İl yüzölçümünün %38'ini oluşturan tarım arazileri 382.355 ha büyüklüğündedir. İldeki tarım alanları TR 83 bölgesi içinde % 22 paya sahiptir. Tarım alanlarının %30'unu sulu tarım alanları oluşturmaktadır. Beş farklı agro – ekolojik özelliğe sahip, Kazova, Turhal, Erbaa, Niksar, Artova ve Zile ovaları büyük ölçüde sulanabilmektedir.

İlin ekolojik şartları ürün çeşitliliğine, ikinci ürün ve kışlık sebze yetiştiriciliğine imkan tanımaktadır. 2014 yılında; 10'u ülke içinde önemli pay sahibi, toplam 80 ürün çeşidi ile 2 milyon 269 bin ton bitkisel üretim gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında gerçekleştirilen 551.617 ton şekerpancarı, 461.617 ton domates, 228.0294 ton buğday üretimi, toplam bitkisel üretiminin % 56'sını oluşturmaktadır.

Zengin florasında yapılan süt sığırcılığı, besi sığırcılığı, arıcılık ve alabalık yetiştiriciliği faaliyetleri ile 4 önemli hayvansal ürün elde edilmektedir. İldeki küçük ve büyükbaş hayvancılık faaliyetleri ile 2014 yılında 276.482 ton süt üretimi ve 820 ton et üretimi gerçekleştirilmiştir. Arıcılık faaliyetleri yıllık 439 ton bal üretilmektedir. Su ürünleri üretiminde faaliyet gösteren 26 alabalık tesisinde, 2014 yılında 3769 ton alabalık yetiştirilmiştir.

Küresel ısınmadan en az etkilenen bölgeler arasında gösterilmesi sebebiyle örtü altı tarım ve organik tarım uygulamaları kentte yaygınlaşmaktadır. Örtü altı tarımın yaygınlaştırılması ildeki bitkisel üretime önemli derecede katma değer sağlayacaktır. 2014 yılında 9651 ton örtü altı sebze ve meyve yetiştirilmiştir. Organik tarım uygulamaları kapsamında ise 3360 ha alanda 10970 ton ürün elde etmiştir.

Tokat ili bazı tarım ürünlerinde gen kaynağı ve üretim merkezi konumundadır. Bu ürünlerin (kuşburnu, bağ yaprağı, madımak, domates, biber, vişne, karayaka koyunu, karagül koyunu vs.) sertifikalandırılarak ülke çapında tanıtılmaları ilin ticaret hacmini daha da artıracaktır.

İlde 76.500 tarım işletmesi vardır. İşletmelerin tamamına yakını küçük aile işletmesi şeklinde olup %45'inde bitkisel üretim, %55'inde hayvansal üretim ön plandadır.

Tarım sektörünün, ildeki önemli bir problemi de çok parçalı toprak yapısından kaynaklanmaktadır. Niksar ve Erbaa ilçelerinde toplulaştırma çalışmaları devam etmektedir.

SANAYİ

Tokat'ta kamu ve özel sektör tarafından kurulan tesislerle, tarıma dayalı sanayi gelişmiştir. 1934 yılında kurulan ve Türkiye'nin ilk şeker fabrikaları arasında yer alan Turhal Şeker Fabrikası, 1958 yılında kurulan, Türkiye'nin ilk meyve suyu üreticisi ve Türkiye'nin ilk 500 şirketinden biri olan Dimes, 1985 yılında kurularak uzun süre kamu tarafından işletildikten sonra özelleştirilen Tokat Sigara Fabrikası kentin sanayileşme sürecindeki önemli aktörlerdir.

Son yıllarda il sanayisinde büyük gelişmeler kaydedilmiş, geniş çapta istihdam alanları oluşturulmuştur. Bu gelişme özellikle tekstil sanayisinde kendini göstermiş il ve ilçelerinde birçok hazır giyim ve konfeksiyon fabrikaları kurulmuştur. İmalat sanayi işletmelerinde, gıda ürünleri ve içecek imalatı, tekstil ve hazır giyim imalatı, taş ve toprağa dayalı ürün imalatı, ağaç ürünleri ve mobilya imalatı, plastik ürün imalatı, metal eşya ve makine imalatı sektörlerinde üretim yapılarak; ürünler yurtiçi ve yurtdışı pazarlara sunulmaktadır. İstihdam oranı en yüksek olan sektörler sırasıyla % 42 oranıyla hazır giyim ve konfeksiyon sanayii, % 23 oranıyla taş ve toprağa dayalı sanayii, %16 oranıyla gıda sanayidir. Bu sektörler Merkez, Erbaa ve Turhal ilçelerinde yoğunlaşmaktadır.

Merkezde ve ilçelerde bulunan 7 adet küçük sanayi sitesinde (Tokat, Yazmacılar, Erbaa, Turhal, Niksar, Zile, Reşadiye Küçük Sanayi Sitelerinde) 9476 çalışanıyla 2434 işyeri yer almaktadır. Bu işyerlerinde 8132 kişi çalışmaktadır. Yeşilyurt Sanayi Sitesi'nin inşaat çalışmaları ise devam etmektedir.

Merkez, Erbaa, Turhal, Niksar ve Zile ilçelerinde yer alan Organize Sanayi Bölgelerinde faaliyette olan 93 işletmede 5219 kişi çalışmaktadır. % 83 doluluk oranına sahip Tokat Organize Sanayi Bölgesinde imalat yapan 70 işletme bulunmaktadır. Erbaa, Niksar, Turhal ve Zile OSB'lerinde ise toplamda 23 işletme faaliyet göstermektedir.

KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi kapsamında Ekonomi Bakanlığı tarafından 2012 yılında yayımlanan Kümeler İçin Ortak Rekabet Alanları Stratejisi Raporu'nda Tokat ili için tarım-gıda, tekstil sektörü, ağaç - mobilya sektörü ve mermer - doğaltaş sektörlerini potansiyel kümeler olarak belirlenmiştir.

İlin sanayi altyapısını güçlendirecek Tokat Teknoloji Gelişme Bölgesi ve İş Geliştirme Merkezi faaliyetlerine başlamıştır. Mobilya Üreticileri, Makine Üreticileri ve Oto Tamircileri Ortak Kullanım Atölyesi inşaatı tamamlanmış; makina tedarik süreçleri ise devam etmektedir.

Tokat Teknoloji Gelişme Bölgesi 20 Mart 2008 tarih ve 26822 Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Tokat Teknoloji Gelişme Bölgesi'ne GOP Üniversitesi ve Tokat Organize Sanayi Bölgesi'ne ait 16.500 m² alan tahsis edilmiştir. Bölgenin yönetici şirketi olan, Tokat Teknopark A.Ş 2010 yılının ilk ayında Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Belediyesi, Tokat Ticaret Odası ve Tokat Ticaret Borsası ortaklığında kurulmuştur. 2013 yılında tamamlanan Tokat Teknopark A.Ş'nin kuluçka merkezi ve idari binasında 2015 Aralık tarihi itibarıyla 28 firma faaliyet göstermektedir.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) kapsamında **Kastamonu-Malatya ve Tokat İŞGEM Kurulması** projesi KOSGEB tarafından yürütülmektedir. Projenin yerel ortakları, Tokat Esnaf ve Sanatkarlar Odası Birliği'nin öncülüğünde Tokat Belediyesi, GOP Üniversitesi, Tokat Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, Tokat Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi'dir. Bu proje kapsamında Tokat Organize Sanayi Bölgesi'nde inşa edilen Tokat İŞGEM'de 28 işlik yer almaktadır.

IPA BROP kapsamında ilde uygulanan diğer bir proje ise Tokat Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından yürütülen "**Küçük Sanayicilerin Büyük Ortaklığı Projesi**"dir. Proje ile mobilya üreticileri, makine üreticileri ve oto tamircilerinin kullanacağı ortak kullanım tesisi inşaatı tamamlanmıştır. Üç sektöre hitap edecek ortak kullanım tesisi sektörlerin ihtiyacına göre belirlenmiş makine-ekipmanlarla donatılacak, ayrıca faaliyet gösteren işletmelerin kapasitelerini artırmaya yönelik eğitim programları da düzenlenecektir.

DIŞ TİCARET

2015 yılında dış ticaret hacmi 50 milyon \$ civarında gerçekleşen İlin ihracat miktarının, son yıllar itibariyle azalan bir seyir izlediği görülüyor. TÜİK verilerine göre 2014 yılında Tokat'tan 93 ülkeye ihracat gerçekleştirilmiştir.

2007 – 2014 Arası İhracat Yapan Firma Sayıları ve İhracat Miktarı

	İhracat yapan firma sayısı	İhracat Değeri(1000 \$)
2010	30	23.775
2011	24	39.865
2012	32	37.302
2013	-	30.777
2014	15	27.751

Kaynak: TÜİK,2015– Ekonomi Bakanlığı, 2015

Tokat ilinden yapılan ihracatın % 59'unu gıda ürünleri ve içecek sektörü oluŐtururken, % 22,7'sini tekstil ve giyim eŐyası sektörü oluşturmaktadır. Tokat'ın 2015 yılında en fazla ürün ihraç ettiği beş ülke ise; Almanya %21, ABD (%12), Hollanda (%5), Irak (%4,8) ve İngiltere (%3,8)'dir.

TURİZM

Tokat, tarihi ve kültürel mirası ile doğal güzellikleri koruyarak bugüne taşıyan ender bir Anadolu kentidir. Anadolu'nun saklı tarihinin izlerini bugün Komana ve Sebastopolis antik kentlerinde, Merkez, Niksar, Zile ve Pazar ilçelerinde sürmek mümkündür.

BaŐ burcu ile görkemli ve ürkütücü bir kayanın tepesine oturmuŐ yaklaşık 1500 yaŐındaki Tokat Kalesi bugünkü Őehir merkezinin ilk yerleŐim alanıdır. Türklerin Anadolu'ya geliŐinden itibaren, mimarlık adına ortaya koyulan eserlerin ve kentin geçmişte yaŐadıĐı kültürel ve ekonomik hayatının izleri 900 adımda 900 yıl yolculuğu ile görülebilmektedir. 12. yüzyılda yapılan ukur (Yağıbasan) Medrese; Türkmen bölgesinde yapılan ilk kapalı avlulu Anadolu Medreselerinden biridir. Bu bölgede bulunan TaŐhan, Devecihan, PaŐahanı, Yazmacılar Hanı ve Arastalı Bedesten; tarih boyunca kentin yaŐadıĐı ekonomik canlılığın kanıtları arasındadır. Bu yapılar arasında TaŐhan, Anadolu'nun en büyük Őehir hanları ve Türkiye'nin en güzel beş hanı arasında gösterilmektedir. Kent merkezinde ayrıca Anadolu'nun en eski camisi olan Garipler Camii, Anadolu'nun 15. yüzyıla ait en güzel camilerinden birisi olan ve Sultan II. Bayezıd tarafından annesi adına inşa ettirilen Gülbahar Hatun Camii bulunmaktadır. Halit Sokak ve Bey Sokak'ta günümüze ulaşan geç Osmanlı dönemi geleneksel konutlarını görmek mümkündür. Dünyada tüm mŐtemilatıyla ayakta kalmıŐ tek ve en güzel ahŐap mevlevihanesi bugün Mevlevihane Müzesi olarak hizmet vermektedir.

Roma döneminde doğu-batı ve kuzey-güney yol gzerghında Karadeniz'in beş büyük kentinden biri ve para basma yetkisine sahip zengin antik kenti Sebastopolis ile Kuzey Anadolu'da Mitridat Krallığı'nın din ve ticaret merkezi statüsündeki Helenistik dönemin özerk kenti olan Komana antik kenti kalıntıları günümüze dek ulaŐabilmiŐtir.

Zile Anadolu'nun en eski yerleŐimleri arasında gösterilmektedir. Anadolu'nun bilinen tek dolgu kalesi olma özelliği taşıyan Zile Kalesi'nde Sezar, Zela SavaŐı sonrası tarihi sözünü (veni-vidi-vici) söylemiŐtir. 3600 yapının bir arada olduğu geleneksel Türk konut dokusunu koruyarak; Zile, bugün Türkiye'nin en çok geleneksel Türk konutuna sahip ilçesi olmuştur.

nl coğrafyacı Strabon'a göre Anadolu tarihinde bilinen ilk su değirmenleri Mitridat Krallığı döneminde Kelkit ayı zerinde Niksar'da inşa edilmiştir. Anadolu'daki ilk Türk Beyliklerinden olan DaniŐmendoĐulları Beyliği'ne baŐkentlik yapmıŐ Niksar'a, 17. yüzyılda, Evliya Çelebi' "Cennet Niksar'ın ya altında, ya üstünde" sözleriyle iltifat etmiştir. Niksar'ın günümüze dek ulaŐabilmiŐ en eski yapısı yalçın bir kayalık üzerine kurulmuŐ olan ve Türkiye'nin en büyük ikinci kalesi olma özelliğini taşıyan Niksar Kalesi'dir. İçinde pek çok

eseri barındırmakla birlikte bu eserler arasında Anadolu'nun ilk tıp medresesi olma özelliğini taşıyan Yağbasan Medresesi ön plana çıkmaktadır.

Henüz çok kirlenmemiş bir bölgede yer alan Tokat, alternatif turizmin geliştirilebilmesi için, mağara ve göl gibi doğal oluşumlara, termal kaynaklara, yaban hayatı koruma sahası alanlarına sahiptir. Dünyanın en büyük mağaraları arasında gösterilen Ballica Mağarası, Türkiye'nin 28 jeolojik miras alanı arasında yer almaktadır. Turizm Merkezi ilan edilen Reşadiye Zinav Gölü ve Yaban Hayatı Koruma Sahası Kaz Gölü yanı sıra Almus Baraj Gölü Tokat'ta bulunan keşfedilmemiş bir doğa harikalarıdır.

Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Müdürlüğü'nce tescil edilmiş eser sayısı 510 eser bulunan Tokat'ta, bu eserlerin 262'si sivil mimarlık örneği, 117'si dini yapı, 70'i kültürel yapı, 16'sı doğal varlık, 4'ü ticari yapı ve 1'i askeri yapıdır. 118 sit alanı bulunan ilde 112 arkeolojik sit alanı, 3 kentsel sit alanı, 2 doğal sit alanı ve 1 tarihi sit alanı bulunmaktadır.

Tokat'ta işletme ve turizm belgeli 36 otel bulunmaktadır. Otellerde bulunan toplam yatak sayısı 2055'dir. 2015 yılında 119.588 yerli ve yabancı turist geldiği ilde konaklama süresi 1,2 gündür.

Tokat İli Turist Sayıları ve Konaklama Süreleri (2014 Yılı)

İlçeler	Tesise Giriş Sayısı			Geceleme Süresi		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
Merkez	127	39 194	39 321	156	48 859	49 015
Almus		1 680	1 680		1 680	1 680
Erbaa		4 671	4 671		8 352	8 352
Niksar	24	11 514	11 538	95	13 356	13 451
Pazar		23	23		69	69
Reşadiye	45	13 920	13 965	45	15 523	15 568
Sulusaray	3	3 157	3 160	3	3 805	3 808
Turhal	251	7 765	8 016	296	10 665	10 961
Yeşilyurt		2 583	2 583		2 583	2 583
Zile	45	10 427	10 472	545	13 556	14 101
Toplam	495	94 934	95 429	1 140	118 448	119 588

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2015.

Tokat ilinde turizm sektöründeki en önemli eksikliğin tanıtım eksikliği olduğu vurgulansa da en önemli konu altyapı eksikliklerinin giderilmesidir. Sokak sağlıklaştırmaları, restorasyon ve rekreasyon çalışmalarının tamamlanması gerekmektedir. İlde ivedilikle yapılması gereken altyapı projeleri: Sulusokak Sokak Sağlıklaştırmaları, Tokat Meydan Projesi, Tokat Kalesi Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi, Yüksek Kahve'nin Demokrasi Müzesi olarak düzenlenmesi, Ballica Mağarası Uzun Devre Gelişim Planı'nın hazırlanarak altyapı eksikliklerinin giderilmesi, Zile Kent Meydanı ve Sokak Sağlıklaştırmaları Projesi olarak sayılabilir.

İSTİHDAM YAPISI

Tüik 2011 Yılı Nüfus ve Konut Araştırmasına göre nüfusunun % 49,1'i tarım sektöründe, % 34,6'sı hizmetler sektöründe, % 16,3'ünün ise sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Tokat'ta yapılan üretimin ve istihdamın sektörel dağılımına baktığımızda tarımın payının nispi üstünlüğü ön plana çıkmaktadır. Bu yönüyle Tokat, TR83 bölgesi ortalamalarından kategorik olarak farklı bir görünüm sergilememektedir. Ancak tarımın il ekonomisi içerisindeki payı bölge ortalamasının biraz üzerindedir. TR83 ortalaması tarım, hizmetler ve sanayi sektörleri için sırasıyla %45,5; %37 ve % 17,5 şeklinde sıralanmaktadır.

Tokat İli Girişim Sayıları ve Sektörel Dağılımı'na ilişkin aşağıdaki tabloda, Tokat'ta son iki yılda gerçekleşen girişim sayıları ve bunların yoğunlaştığı ilk beş sektörün paylarını göstermektedir. 2014 yılında toptan ticaret ve motorlu taşıt onarımı ildeki girişimlerin % 38,6'sını, ulaştırma ve depolama hizmetleri % 18,4'ünü, imalat sanayi sektörü ise ancak % 10,5 oluşturmaktadır.

YIL	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtları onarımı	Ulaştırma ve depolama	İmalat	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	İnşaat	Diğer	Toplam
2013	8.523	3.890	2.241	2.024	1.167		21.499
2014	8.130	3.875	2.214	1.979	1.181		21.035
2015	8.074	3.723	2.291	2.021	1.063		20.977

Kaynak: TÜİK,2015

Tokat ilinde işgücüne katılım oranları ülke ortalamalarının üzerinde bir seyir izlemektedir. 2008 yılında %57,4 olan işgücüne katılım oranı 2013 yılında %49,9'a gerilemiştir

İşgücüne katılım oranı	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tokat	57,4	53,5	49,3	51	47,4	49,9
Türkiye	44,9	45,7	46,5	47,4	47,6	48,3

Kaynak: TÜİK,2015

Tokat ilinde istihdam oranları 2008 - 2013 döneminde Türkiye ortalamasının üzerinde değerlere sahiptir. İstihdam oranının ülke ortalamalarının üzerinde çıkmasında tarım yoğun istihdam yapısının neden olduğunu söylemek mümkündür. 2008-2013 döneminde istihdam oranlarında da bir gerileme gözlemlenmektedir. 2008 yılındaki istihdam oranı % 54 iken, 2013 yılında bu oran % 46,7'ye gerilemiştir.

İstihdam Oranı	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tokat	54	50,4	46	48,2	44,7	46,7
Türkiye	40,4	39,8	41,3	43,1	43,6	43,9

Kaynak: TÜİK,2015

Tokat ilinde işsizlik oranları 2008-2013 döneminde Türkiye ortalamasının altındadır. 2008 yılındaki işsizlik oranı 5,9 iken, 2013 yılında 6,7'ye gerilemiştir. 2008-2013'ün dönemlik ortalaması Türkiye için %10 civarında iken, Tokat ortalaması %6 seviyesindedir. Fakat bu durum Tokat'ta işsizlik sorununun küçük olduğu sonucunu vermemektedir. İldeki nüfus değişiminin negatif yönde olması göç miktarıyla ilişkilidir. Dışarıya verilen göçün nedenleri arasında da istihdam olanaklarının yetersizliği ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle işsizlik oranı verisinin tek başına yorumlamak Tokat ili için yanıltıcı olacaktır.

İşsizlik Oranı	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tokat	5,9	5,9	6,7	5,4	5,7	6,6
Türkiye	10	13,1	11,1	9,1	8,4	9

Kaynak: TÜİK,2015

EKONOMİ BAKANLIĞI YILLARA GÖRE YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI

Tokat ilinde 2007-2015 döneminde 264 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin 214'ü özel sektöre, 50'si ise kamu kurumlarına aittir. Özel sektör işletmeleri tarafından en fazla Yatırım Teşvik Belgesi alınan yıl 2010 yılı iken; kamu kurumları tarafından en fazla Yatırım Teşvik Belgesi alınan yıl 2011 yılı olmuştur. 2007-2015 arasında düzenlenen 264 adet belgenin toplam sabit yatırım tutarı 2.026.545.384 TL'dir.

2011 -2015 Yılları Tokat İli Kamu Ve Özel Sektör Teşvik Belgesi Sayıları ve Yatırım Tutarları

YILLAR	ÖZEL SEKTÖR		KAMU		TOPLAM	
	BELGE SAYISI	BELGE TUTARI	BELGE SAYISI	BELGE TUTARI	BELGE SAYISI	BELGE TUTARI
2011	21	96.692.137	16	32.196.404	37	128.888.541
2012	24	112.470.797	4	6.140.000	28	118.610.797
2013	22	345.427.729	4	3.070.000	26	348.497.759
2014	23	201.453.918	2	4.185.000	25	205.638.918
2015	18	258.870.872	10	32.466.000	28	291.336.872
TOPLAM	214	1.932.648.263	50	93.897.121	264	2.026.545.384

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2016

Tokat ilinde özel sektöre yönelik düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin adet bazında sektörel dağılımı incelendiğinde; % 64 ile imalat sanayi ilk sırada yer alırken, ikinci sırada % 14 ile hizmetler sektörü, üçüncü sırada % 11 ile madencilik sektörü, dördüncü sırada % 9 ile enerji sektörü bulunmaktadır.

2011 -2015 Yılları Özel Sektör Teşvik Belgeleri Sabit Yatırım Tutarlarının Sektörel Dağılımı

YILLAR	İMALAT	MADENCİLİK	HİZMETLER	ENERJİ	TARIM
2010	65.165.475	10.225.000	8.858.085	203.900.000	5.674.720
2011	40.482.942	11.235.000	15.974.195	25.000.000	4.000.000
2012	50.549.908	15.300.000	13.420.889	36.750.000	-
2013	43.062.409	12.542.200	9.823.150	280.000.000	-
2014	33.200.422	2.700.000	41.103.496	124.450.000	-
2015	14.874.555	17.140.000	46.523.834	179.703.388	-
TOPLAM	369.209.470	91.738.597	151.507.603	1.310.921.388	12.192.140

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2016

Sektörlere göre sabit yatırım tutarları incelendiğinde; enerji sektörü toplam 1.310.921.388 TL sabit yatırım tutarı ile ilk sırayı almaktadır. Özel sektör tarafından alınan teşvik belgelerinde elektrik enerjisi üretimi amaçlı alınan toplam sabit yatırım tutarı 1.310.921.388 TL'dir. Bu tutar 214 adet belgenin toplam sabit yatırım tutarının % 68'ini oluşturmaktadır.

1.2.SORUN ALANLARI

1.2.1.Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar

1.2.1.1. Açıklamalar

Tokat ilinde hâlihazırda yaşanmakta olan sorunlar 01.12.2016 tarihinde gerçekleştirilen Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Temalı Ekonomi Toplantısı ve paydaşlarımızla yapılan görüşmeler sonucunda tespit edilmiştir. Tüm sektörlerdeki yatırımcıların hem fikir olduğu en önemli sorun ilin konumundan kaynaklanan dezavantajdır. Üretilen tarım ve imalat sanayi ürünlerinin pazara ulaştırılması, turizm destinasyonlarına ulaşım için ilin erişilebilirliğinin artırılması gerektiği muhakkaktır.

Tokat ili Ekonomi Bakanlığı Bölgesel Teşvik Sistemi'nde 5. Bölgede yer almasına, Organize Sanayi Bölgeleri'nde yapılacak yatırımlara 6. Bölge teşvik unsurları sağlanmasına karşın, Organize Sanayi Bölgelerinin altyapı eksikliklerinden dolayı büyük ölçekli yatırımcılar tarafından tercih edilmemektedir. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi'nde 57. sırada yer alarak 5. Kademe gelişmiş iller arasında ve ülke nüfusundaki payı azalan Tokat ilinde yeni istihdam alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

İlimizde faaliyet gösteren imalat sanayi işletmeleri modernizasyon yatırımı yapma kararı aldığı için Tokat ilinde bir çok sektör için belirlenen asgari 1.000.000 TL yatırım tutarı, yatırımcıların yeni yatırım kararı alma sürecini uzatmaktadır.

Turizm alanında sahip olduğu doğa ve kültür turizminin geliştirilmesine konu olacak altyapı unsurlarının geliştirilmesi süreci devam etmektedir. Altyapı çalışmaları için büyük ölçekli bütçe kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır. Turizm altyapı geliştirme çalışmalarına paralel olarak ilin turizm potansiyelinin tanıtılması açısından kullanılan yöntemler istenilen başarıların elde edilmesindeki en büyük engellerdir.

1.2.1.2. Tablo

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
Ulaşım Altyapısı		
1	Ulaşım altyapısındaki eksiklikler nedeniyle pazara ve hammaddeye erişim zorluğu ve yüksek maliyetler	Tarım - İmalat Sanayi - Turizm
2	Havayolu ulaşımında uçuş sayısı ve uçuş hattı yetersizliği	İmalat Sanayi – Turizm
3	Demiryolu ulaşım bağlantısının Turhal-Zile-Artova ilçeleri ile sınırlı olması	Tarım - İmalat Sanayi – Turizm
4	Konumunun getirdiği dezavantajlara karşılık işletme maliyetlerini yükselten bir çok unsurun bulunması	Tarım - İmalat Sanayi
Tarımsal Altyapı		
5	İmalat sanayi sektörünün ihtiyacına yönelik bitkisel üretim (bağ yaprağı-buğday-yem-kuru baklagil-kuruyemiş) oranlarının düşük olması	Tarım
6	İmalat sanayi sektörünün ihtiyacına yönelik hayvansal üretim (çiğ süt) miktarının ve kalitesinin düşük olması	Tarım
7	Coğrafi işaret alabilecek bir çok ürünün başvurusunun yapılmamış olması	Tarım
8	Gen kaynağı ürünlerin (Karayaka Koyunu vs.) ülke çapında bilinirliğinin az olması	Tarım
9	Üretilen tarımsal ürünlerin doğrudan ihracatının gerçekleştirilememesi	Tarım
10	İlde yetiştirilen hayvansal ürünlerin (bal-manda yoğurdu-keçi peyniri) ilçeler düzeyinde bilinirliğinin olmaması	Tarım
11	Kamu kurum ve kuruluşlarının gıda alımlarında yörede yetiştirilen ürünleri tercih etmemeleri	Tarım
12	Üniversite – Tarım işbirliği çalışmalarında eksikliklerin bulunması	Tarım
Sanayi Altyapısı		
13	İlde üretilen imalat sanayi sektöründe üretilen ürünlerle ilgili işletmelerin bilgi sahibi olmalarından kaynaklanan yüksek maliyetlerle hammadde temin edilmesi	İmalat Sanayi
14	OSB Altyapılarının büyük ölçekli yatırımcıların ile davet edilmesi için yeterli olmaması (Güvenlik tedbirleri – elektrik altyapısı– içme suyu şebekesi) atık su arıtma tesisi - sosyal tesis alanları)	İmalat Sanayi
15	OSB’lerde hafriyat maliyetlerinin yüksekliğini yatırımcıya ilave yük getirmesi	İmalat Sanayi
16	Organize Sanayi Bölgelerinde çalışan işçilerin ulaşımını sağlayacak servis şirketlerinin azlığı	İmalat Sanayi
17	Organize Sanayi Bölgelerinde bulunan atıl yatırımların olumsuz etki yaratması	İmalat Sanayi
18	Tüm sektörlerde gözlemlenen nitelikli eleman eksikliği sorunun çözümüne yönelik etkin tedbirlerin olmaması	İmalat Sanayi
19	Çalışma ve İş Kurumu tarafından düzenlenen İşbaşı Eğitim Programları ve Mesleki Eğitim Programlarının bütçe yetersizliği nedeniyle il genelinde talebi karşılayamayışı	İmalat Sanayi
20	Çalışma ve İş Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programları nedeniyle işletmelerin personel bulma konusunda sıkıntılar yaşaması	İmalat Sanayi
21	Çalışma ve İş Kurumu tarafından düzenlenen İşbaşı Eğitim Programları ve Mesleki Eğitim Programlarında önceliklendirmeye gidilmemesi (istihdamı yüksek sektörlerle ve Organize Sanayi Bölgesi’ndeki işletmelere	İmalat Sanayi

	öncelik tanınmayışı)	
22	Hazır giyim ve konfeksiyon sanayi işletmelerinin işçi alım programları ile İşbaşı Eğitim Programları'nın zamanlama açısından uyuşmaması	İmalat Sanayi
23	Ekonomi Bakanlığı UR-GE Destekleri'nden yararlanma oranının oldukça düşük olması	İmalat Sanayi
24	Merkez –Erbaa - Turhal – Nıksar – Zile ilçelerinde imalat sanayinde uzmanlaşmaya gidilememesi	
25	Merkez –Erbaa - Turhal – Nıksar – Zile ilçelerinde yoğunlaşan sektörlerle göre gelişim planlarının olmaması	
26	İşletmelerin KOSGEB Nitelikli Eleman Desteği kullanım oranının düşük olması	İmalat Sanayi
27	Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sanayi İşletmelerin temel dikiş becerilerine sahip eleman bulma konusunda sorun yaşaması	İmalat Sanayi
28	Mermer sanayi işletmelerinin sermaye yetersizlikleri	İmalat Sanayi
29	İşletmelerin üniversite staj programlarından memnun olmaması	İmalat Sanayi
30	Ortak Kullanım Atölyelerinin sürdürülebilirliklerinin sağlanması için teknik destek ihtiyaçlarının bulunması	İmalat Sanayi
31	İŞGEM'in kurumsal kapasitesinin artırılarak sürdürülebilirliğini sağlama ihtiyacı	İmalat Sanayi
32	Organize Sanayi Bölgelerinde kamulaştırma sorunu olması nedeniyle yatırımcıların yer taleplerini karşılayamaması	İmalat Sanayi
33	Erbaa ilçesinde Toprak İhtisas Sanayi Bölgesi oluşturma çalışmalarında finansman problemleri olması	İmalat Sanayi
34	Toprak Sanayi işletmelerinin hammadde temini noktasında yol problemlerinin aşılamamış olması	İmalat Sanayi
35	İmalat sanayi sektöründeki yüksek enerji maliyetleri	İmalat Sanayi
36	Ortak çalışma kültürü eksikliği	İmalat Sanayi
37	İlde faaliyet gösteren işletmelerin finansal desteklere erişim konusunda sıkıntılar yaşaması	İmalat Sanayi
38	Gümrük Müdürlüğü'nün kapatılmış olması	İmalat Sanayi
39	İlde yapılan hizmet ve yapım işleri ihalelerinde bölgede üretilen ürünlere yer verilmemesi	İmalat Sanayi
40	Teşvik belgeli yatırım sayısı ve tutarının ülke içindeki payının az olması	İmalat Sanayi
41	Yatırım sonrası süreçte yatırımcıların bekledikleri destekleri sağlama konusunda eksiklikler yaşanması	İmalat Sanayi
42	İl ihracatının ülke içindeki payının düşük olması	İmalat Sanayi
43	Sanayicilerin taleplerine göre üniversitede eğitim veren bölüm eksiklikleri	İmalat Sanayi
44	Yatırım planlarının açıklayan ulusal şirketlere il potansiyelinin tanıtılmaması	İmalat Sanayi
	Turizm Altyapısı	
45	Yöresel el sanatlarının uluslararası alanda tanıtımına yönelik faaliyetlerin eksikliği	Turizm
46	Doğa turizminin geliştirilmesine yönelik kaynakların etkin kullanılamaması	Turizm
45	Konaklama tesisi kapasitesinin düşük olması	Turizm
46	Kültür turizminin geliştirilmesine yönelik gerekli restorasyon çalışmalarının tamamlanamamış olması	Turizm

47	Mevcut turizm işletmelerinin personel ihtiyaçlarını yetiştirecek eğitim kurumu ve personel eksikliği	Turizm
Yatırım Tanıtım		
48	Yatırım tanıtım alanındaki farklı kurumlar tarafından dil birliği olmaksızın birbirinden bağımsız çeşitli çalışmalar yürütülmesi	İmalat Sanayi
49	İle büyük yatırımcıların davet edilmesi noktasında kurumların işbirliğinden uzak hareket etmeleri	İmalat Sanayi
50	İlçe ve OSB düzeyinde sektörel gelişme eksenlerine göre yatırım tanıtım faaliyetlerinin yürütülmemesi	İmalat Sanayi
51	Yatırım tanıtım alanında farklı sektör ve ilçe düzeyinde materyallerin eksik olması	İmalat Sanayi
52	Mesleki ve teknik eğitim alanında faaliyet gösteren atölye ve laboratuvarların imalat sanayinin üretim şartlarına uygun olmaması	İmalat Sanayi
53	Sermaye sahibi yatırımcılara yönelik sektörel fizibilite raporu eksikliği	Tarım - İmalat Sanayi – Turizm
54	Güncellenebilir, sürdürülebilir bir e-envanter çalışmasının bulunmaması	Tarım - İmalat Sanayi – Turizm
Yatırım Destek		
55	Çeşitli sektörlerde yatırımcıların devlet desteklerinden yararlanma amaçlı başvurdukları danışmanların yeterli donanımına sahip olmamaları	Tarım - İmalat Sanayi – Turizm
56	Mevcut yatırımcıların yatırım ortamına ilişkin sorunlarının takip edildiği etkin bir platform eksikliği	İmalat Sanayi
57	OSB’lerde taban suyu seviyesi yüksekliğinden kaynaklanan yapılması gereken dolgu çalışmaları nedeniyle ruhsat harçlarının yatırımcıya getirdiği yük getirmesi	İmalat Sanayi
58	KÜSİ Çalışmaları sonucu etkin işbirlikleri geliştirilememesi	İmalat Sanayi
59	Üniversite –Sanayi İşbirliği çalışmalarında eksikliklerin bulunması	İmalat Sanayi
60	Çevre Düzeni Planı’na göre tarım arazilerinde tarımsal amaçlı yatırımlara verilen yapılaşma oranının düşük olması yatırımlar önünde engel teşkil etmesi	Tarım
61	Kadastral paftaların güncel olmamasından dolayı TKDK’na sunulan projeler için gerekli ruhsat alım aşamasında sorunlar yaşanmaktadır.	Tarım
62	TKDK Yatırımlarına uygun altyapısı hazır, proje yapmaya uygun arsa eksiklikleri bulunmaktadır.	Tarım

1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

1.2.2.1. Açıklamalar

1.2.2.2. Tablo

No	Sorun Alanı	Yaşanması Muhtemel Sektörler
1	Yatırım ortamı altyapısının iyileştirilmesine yönelik ulaşım alanındaki altyapı yatırımlarının kamulaştırma çalışmaları nedeniyle tamamlanamaması	Tarım-Turizm-İmalat Sanayi
2	Organize Sanayi Bölgelerinin altyapı çalışmalarına yeterli kaynak tahsis edilememesi	İmalat Sanayi
3	Ekonomi Bakanlığı Bölgesel Teşvik Sistemi Destek Unsurları arasına SGK İşçi Hissesi Desteği unsurunu almaması	İmalat Sanayi
4	Tarım sektörünün uluslar arası pazara erişimini sağlayacak altyapı yatırımlarının hayata geçirilmemesi	Tarım

1.3.HEDEFLER

1.3.1.Açıklamalar

1.3.2.Tablo

No	Hedef	Gösterge
1	Şehrin ulusal ve uluslararası pazara erişim altyapısının geliştirilmesi	İnşa edilen karayolu uzunluğu Yenilenen demiryolu uzunluğu İnşa edilen yeni havalimanı sayısı
2	Tarım sektöründe katma değer yaratacak altyapı tesislerin ve yatırımların desteklenmesi	Üretilen doküman sayısı Geliştirilen proje sayısı Desteklenen proje sayısı
3	İmalat sanayi altyapı imkanlarının geliştirilmesi	İnşa edilen doğalgaz borusu uzunluğu İnşa edilen kreş sayısı İnşa edilen atık su artıma tesisi Tahsis edilen parsel sayısı
4	Kültür ve doğa turizmi odaklı altyapı yatırımlarının geliştirilmesi	Katılım sağlanan fuar sayısı
5	Yatırım tanıtım alanında ilde ortak çalışma kültürünün geliştirilmesi	Düzenlenen toplantı sayısı Üretilen doküman sayısı
6	Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik etkin çalışmaların yürütülmesi	Düzenlenen toplantı sayısı Düzenlenen toplantı sayısı Gerçekleştirilen işletme ziyareti sayısı Geliştirilen proje sayısı

2. 2017 YILI EYLEM PLANI

2.1.Açıklamalar

2.2.Tablo

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL.)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
1.ŞEHRİN ULUSAL VE ULUSLARARASI PAZARA ERİŞİM ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ					
1.1	Çevre illerle olan karayolu bağlantılarının bölünmüş yollarla sağlanması	Ulaşım Altyapısı	Karayolları Genel Müdürlüğü	-	12 Ay
1.2	Demiryolu ulaşım hattının modernize edilmesi	Ulaşım Altyapısı	Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü	-	12 Ay
1.3	Yeni havaalanı inşaatı için kamulaştırma çalışmalarının yürütülmesi	Ulaşım Altyapısı	Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğü	-	12 Ay
2. TARIM SEKTÖRÜNDE KATMA DEĞER YARATACAK YATIRIMLARIN ve ALTYAPI TESİSLERİN DESTEKLENMESİ					
2.1	Sulanabilir tarım arazilerinin artırılması için baraj-gölet ve sulama projelerinin inşası	Tarımsal Altyapı	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tokat İl Özel İdaresi	-	12 Ay
2.2	Arazi toplulaştırma çalışmaları yapılması	Tarımsal Altyapı	Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı Tokat İl Özel İdaresi	-	12 Ay
2.3	Yaş sebze ve meyve sektörünün altyapısının geliştirilmesine yönelik Tokat Uluslararası Toptancı Bölge Hali yer seçim çalışmalarının tamamlanarak uygulama projelerinin hazırlanması	Tarımsal Altyapı	Tokat Turhal Zile Pazar Uluslararası Yaş Sebze ve Meyve Toptancı Hal Birliği	250.000 TL	12 Ay
2.4	Üretilen özellikli tarım ürünlerin (Erbaa bağ yaprağı - Tokat biberi-Tokat Domatesi) coğrafi işaret alım çalışmalarının tamamlanması	Tarımsal Altyapı	Ticaret Sanayi Odaları Ziraat Odaları	50.000 TL	12 Ay
2.5	Bitkisel ve hayvansal üretim-işleme-pazarlama faaliyetleri yapan yeni modern işletmelerin desteklenmesi	Tarımsal Altyapı	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı	3.000.000 TL	12 Ay
2.6	İl Gıda Kontrol Laboratuvarı Altyapısı yenilenmesi	Tarımsal Altyapı	Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı		12 Ay

2.7	Hayvancılık sektörünün geliştirilmesi için kamu ve özel sektör işbirliği ile et kombinası ve yem fabrikasının hayata geçirilmesi	Tarımsal Altyapı	Topek Gıda Hayvancılık İnş Turizm San ve Tic. A.Ş		12 Ay
			Turpan Yem ve Tarım Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.		
2.8	Organize Besi Bölgesi Fizibilitesinin hazırlanması	Tarımsal Altyapı	Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü		12 Ay
2.9	Organize Seracılık Bölgesi Fizibilite Dosyasının hazırlanması	Tarımsal Altyapı	Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü		12 Ay
2.10	Tarımsal ürün fihristi hazırlanması	Tarımsal Pazarlama	OKA		
			Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü		
2.11	E-ticaret uygulamalarının yaygınlaştırılması	Tarımsal Pazarlama	OKA		12 Ay
			Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü		
3. İMALAT SANAYİ ALTYAPISI İMKANLARININ GELİŞTİRİLMESİ					
3.1	Organize Sanayi Bölgelerinin doğalgaz altyapı eksikliklerinin tamamlanması	Sanayi Altyapısı	BOTAŞ		12 Ay
3.2	Organize Sanayi Bölgelerinin altyapı eksikliklerinin tespit edilerek projelendirme çalışmalarının yapılması	Sanayi Altyapısı	OKA		12 Ay
			Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü Tokat-Erbaa-Turhal-Niksar-Zile OSB Müdürlükleri		
3.3	OSB yönetimlerine ve işletmelere yönelik “İyi Uygulama Örneği OSB Ziyaretleri” düzenlenmesi	Sanayi Altyapısı	OKA		15 gün
			Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü Tokat-Erbaa-Turhal-Niksar-Zile OSB Müdürlükleri		
3.4	Tokat ve Erbaa Organize Sanayi Bölgelerinde kreş inşa edilmesi	Sanayi Altyapısı	Tokat-Erbaa OSB Müdürlükleri		12 Ay
3.5.	Çalışma ve İş Kurumu Aktif İş Gücü Programlarında sektörel ve bölgesel önceliklendirmelere giderek, bütçe imkanlarının artırılmasına yönelik talepte bulunulması	Sanayi Altyapısı	Çalışma ve İş Kurumu		12 Ay

4.KÜLTÜR VE DOĞA TURİZMİ ODAKLI ALTYAPI YATIRIMLARININ GELİŞTİRİLMESİ					
4.1	Tarihi kentsel dokuların turizm altyapısının geliştirilmesine yönelik restorasyonu	Turizm Altyapısı	OKA	10.000.000 TL	12 Ay
			Kültür ve Turizm Bakanlığı		
			Tokat -Zile-Niksar Belediyeleri		
			Tokat İl Özel İdaresi		
4.2	Doğa turizmine ilişkin tesis eksikliğinin doğrudan yabancı yatırımlar yoluyla giderilmesi amacıyla altyapı yatırımlarına destek olmak	Turizm Altyapısı	OKA		12 Ay
			Kültür ve Turizm Bakanlığı		
			Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu		
			Tokat İl Özel İdaresi		
4.3	Tokat'ın tarihsel ve kültürel kimliğiyle ulusal ve uluslar arası medyada yer bulacağı Yavaş Moda Günleri düzenlemek.	Turizm Altyapısı	DOKAP	600.000 TL	15 gün
			Tokat Valiliği		
			Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü		
OKA					
5.YATIRIM TANITIM ALANINDA İLDE ORTAK ÇALIŞMA KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ					
5.1	Organize Sanayi Bölgelerinin doluluk oranının artırılmasına yönelik büyük ölçekli yatırımcılara yönelik tanıtım çalışmaları gerçekleştirmek	Yatırım Tanıtım	OKA	50.000.000 TL	12 Ay
			Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü		
			Tokat-Erbaa-Turhal-Niksar-Zile OSB Müdürlükleri		
5.2	Hazır giyim ve konfeksiyon sektöründeki büyük ölçekli yatırımcılara il yatırım ortamının tanıtımının yapılması	Yatırım Tanıtım	OKA	20.000.000 TL	12 Ay
			Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü		
			Tokat-Erbaa-Turhal-Niksar-Zile OSB Müdürlükleri		
5.3	İl bütünü için yatırım ortamı rehberi ve sunumlarının hazırlanması	Yatırım Tanıtım	OKA	20.000.000 TL	12 Ay
			Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü		
			Tokat-Erbaa-Turhal-Niksar-Zile OSB Müdürlükleri		
5.4	Merkez-Erbaa-Niksar-Turhal-Zile ilçeleri yatırım ortamı rehberleri ve sunumlarının hazırlanması	Yatırım Tanıtım	OKA	20.000.000 TL	12 Ay
			Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü		
			Tokat-Erbaa-Turhal-Niksar-Zile OSB Müdürlükleri		

5.5	Doğa turizmüne ilişkin tesis eksikliğinin doğrudan yabancı yatırımlar yoluyla giderilmesi amacıyla tanıtım çalışmaları için materyallerin hazırlanması	Yatırım Tanıtım	OKA		3 Ay
			Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü		
5.6	Yatırım ortamının tanıtımına ilişkin internet sitesi hazırlanması	Yatırım Tanıtım	OKA	50.000.000 TL	6 Ay
5.6	Tarım ve imalat sanayi sektörlerinde üretilen ürünler için bir ürün fihristi hazırlanması	Yatırım Tanıtım	OKA	30.000.000 TL	6 Ay
6.YATIRIM ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ETKİN ÇALIŞMALARIN YÜRÜTÜLMESİ					
6.1	İlde faaliyet gösteren yatırımcıların taleplerinin sürekli izlenmesine yönelik Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Kurulu çalışmalarını etkinleştirmek	Yatırım Destek	OKA	-	12 Ay
6.2	Devlet destekleri ile ilgili ilçelerde bilgilendirme toplantıları düzenlemek	Yatırım Destek	OKA		12 Ay
6.3	Atıl yatırımların ekonomiye kazandırılması amacıyla eşleştirme faaliyetleri yapmak	Yatırım Destek	OKA		12 Ay
6.4	Kamu – üniversite ve sektörel işbirliği çalışmaları için ihtiyaç analizi çalışmalarının gerçekleştirilmesi	Yatırım Destek	Ticaret Odaları		12 Ay
			Tokat Teknopark A.Ş		

